

Для многіх з іх, асабліва тых, хто служыў яшчэ ў часы Савецкага Саюза, 10 лістапада назаўжды застаецца святочнай датай, звязанай з Днём савецкай міліцыі. Так, сваё прафесійнае свята беларускія праваахоўнікі адзначаюць 4 сакавіка, але па традыцыі ў лістападзе яны разам з курсантамі, ветэранамі ўскладаюць кветкі да знака памяці генерала-палкоўніка Сяргея Бельчанкі, былога міністра ўнутраных спраў БССР; да помніка супрацоўнікам і вайскоўцам на вуліцы Камуністычнай у Мінску. Святочныя мерапрыемствы праходзяць ва ўсіх гарадах Беларусі.

— Мы заўжды ўскладаем кветкі, вянкi, і не толькі ў памятных даты. Гэты помнік, дарэчы, узнік у 2003 годзе, — стоячы каля мемарыяла, кажа генерал-маёр у адстаўцы **Юрый РАДЗЮКЕВІЧ, былы намеснік міністра ўнутраных спраў.** — Ён прысвечаны супрацоўнікам унутраных спраў, ваеннаслужачым, якія працавалі пры савецкай уладзе, ваявалі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, змагаліся з бандытызмам, а таксама тым, хто, на жаль, у мірны час загінуў ад рук злачынцаў. І наша задача — памятаць пра іх, перадаваць іх імёны маладому пакаленню.

Былых супрацоўнікаў праваахоўных органаў аб'ядноўваюць не толькі ўспаміны, але дзейнасць ветэранскай арганізацыі, у якую ўваходзіць амаль 24 тысячы чалавек з 462 «пярвічак». Сярод іх — ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, удзельнікі баевых дзеянняў у Афганістане і ў іншых «гарачых кропках», ліквідатары наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС... Многія з іх прысутнічалі на святочным канцэрце.

— У гісторыі Міністэрства ўнутраных спраў нямала яркіх і сапраўды гераічных старонак, — звярнуўся да ветэранаў **Iгар ШУНЕВІЧ, міністр унутраных спраў.** — І мы ганарымся нашымі ветэранамі, сапраўднымі прафесіяналамі, — тымі, хто ў розныя гады годна выканаў свой службовы і воінскі абавязак, захаваў гонар мундзіра і сёння з'яўляецца ўзорам асабістай прыстойнасці і прынцыповасці. Воля такіх прафесіяналаў цанілі заўжды, яны дагэтуль складаюць моцны падмурак сістэмы ўнутраных спраў, унутраных войскаў Беларусі і застаюцца прыкладам для пераймання.

Якаў ЖУРБІН. taras@vziazda.by

■ Не прапусціце!

НАБЫВАЦЬ СА ЗНІЖКАМІ

Універмагі сталіцы да канца месяца правядуць распродажы тавараў са зніжкамі. Гэтая акцыя ўжо стартвала, паведамлілі ў галоўным упраўленні спажывецкага рынку Мінгарвыканкама.

У ГУМе 19 лістапада дзіцячае адзенне, абутак, цацкі і канцэлярыя тавары будуць каштаваць на 17 працэнтаў менш. 26 лістапада на нехарчовыя тавары гэты гандлёвы аб'ект дасць 20-працэнтную зніжку. 14 і 28 лістапада ўсе нехарчовыя тавары ў ЦУМе будуць каштаваць танней на 17 працэнтаў. На такую ж катэгорыю тавараў, але 20-працэнтныя зніжкі, будуць дзейнічаць у гандлёвым доме «На Нямізе» 18 і 25 лістапада, а ва ўнівермагу «Беларусь» — 17 і 24 лістапада. 15-працэнтныя зніжкі на ўсе нехарчовыя тавары будуць 18 і 25 лістапада ва ўнівермагу «Кірмаш».

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@vziazda.by

■ Клопат

«ЧУЖЫХ ДЗЯЦЕЙ НЕ БЫВАЕ»

Гэты тэзіс пацвярджаюць амаль 18 тысяч беларускіх сем'яў

«Закрываць штучна інтэрнатарныя ўстановы для дзяцей-сірот у Беларусі ніхто не будзе», — у гэтым запэўніў журналістаў **намеснік міністра адукацыі Віктар ЯКЖЫК**, які прыняў удзел у адкрыцці першага Рэспубліканскага форуму замяшчальных сем'яў. Форум стаў пунктам адліку новага этапу ў развіцці сістэмы аховы правоў дзяцей і забеспячэння права кожнага дзіцяці на жыццё ў сям'і.

— Грамадства ўжо ўсвядоміла, што калектыўная сістэма выхавання дзяцей, якія страцілі апеку бацькоў, не можа ў належнай ступені забяспечыць іх псіхалагічную сацыялізацыю. У такіх дзяцей адсутнічае імунітэт да негатывных жыццёвых з'яў, затое нярэдка выпрацоўваецца спажывецкае стаўленне да сацыяльнай падтрымкі з боку дзяржавы. Усё гэта пераканала нас у тым, што дзіця павінна жыць і выхоўвацца ў сям'і. А значыць, дзяржава абавязана даць ім (там, дзе гэта рэальна) такую магчымасць, — патлумачыў пазіцыю свайго ведамства Віктар Яжык.

Намеснік міністра адукацыі паведамаў, што сёння на выхаванні ў сем'ях беларусаў знаходзяцца 24 535 дзяцей-сірот. На гэты момант у Беларусі налічваецца 45 дамоў-інтэрнатаў для дзяцей-сірот, але ў 2007 годзе іх было

70. Такім чынам, замяшчальныя сем'і (а іх цяпер налічваецца каля 18 тысяч) дазволілі закрыць у краіне амаль палову дзіцячых інтэрнатарных устаноў. На 28 адміністрацыйных тэрыторыях 100% дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, перадаюцца на выхаванне ў замяшчальныя сем'і.

Асноўная частка дзяцей, якія па-ранейшаму выхоўваюцца ў дамах-інтэрнатах, маюць патрэбу ў асаблівай апецы. «У наступныя пяць гадоў мы, вядома, плануем скараціць колькасць інтэрнатарных устаноў, але штучна фарсіраваць гэты працэс не будзем», — паабяцаў Віктар Яжык.

Разнастайнасць формаў уладкавання дзяцей на выхаванне ў замяшчальныя сем'і патрабуе ад спецыялістаў па ахове дзяцінства дыферэнцаванага падыходу. Але апекуны не заўсёды атрымліва-

юць спецыяльныя веды, неабходныя для выхавання дзяцей з нядабранадзейных сем'яў, у адарозненне ад усынавіцеляў або прыёмных бацькоў.

І суправаджэнне апякунскіх сем'яў на мясцовым узроўні часта абмяжоўваецца забеспячэннем сацыяльных гарантый дзецям-сіротам і не закранае пытанню фарміравання педагагічных, псіхалагічных кампетэнцый апекуноў.

«На гэты момант у Беларусі налічваецца 45 дамоў-інтэрнатаў для дзяцей-сірот, але ў 2007 годзе іх было 70».

Па словах Віктара Яжыка, у сучасным свеце кардынальна змяніліся функцыі сям'і. Усё прагматычнае, што аб'ядноўвала сям'ю шмат тысячагоддзямі (аб'яднанне зямельных надзелаў, зліццё бізнесаў, атрыманне ў спадчыну рамяства), наступова адыходзіць, а застаюцца толькі матэрыі — такія, як псіхалагічны спа-

УВАГА, «ПРАМАЯ ЛІНЯ»!

14 лістапада, у суботу, у рэдакцыі газеты «Звязда» адбудзецца «прамая лінія» з намеснікам міністра ўнутраных спраў — начальнікам міліцыі грамадскай бяспекі **Мікалаем Аляксандравічам МЕЛЬЧАНКАМ.**

Пытанні, якія тычацца асабістай і маёмаснай бяспекі, своечасовага рэагавання на паведамленні аб правапарушэннях, прафілактыкі злачынстваў, аказання ахоўных паслуг, працы Дзяржаўтайспекцыі, можна будзе задаць з 10 да 12 гадзін па тэлефоне (8017) 2871871. Папярэдне вы зможаце іх пакінуць па нумары (8017) 2871751 альбо даслаць на электронную скрыню taras@vziazda.by з пазнакай «Прамая лінія».

ЗАВОЧНАЯ «ПРАМАЯ ЛІНЯ»

Жывём з алергіяй

Чаму ў адных імунная сістэма працуе добра, а іншых падводзіць? Што такое імунітэт і адкуль бярацца алергія? Праблему алергіі — атапічнага дэматыту, бронхіальнай астмы і іншых захворванняў — можна абмеркаваць у рамках нашай завочнай «прамой лініі» з галоўным пазаштатным дзіцячым алерголагам Міністэрства аховы здароўя, кіраўніком Рэспубліканскага цэнтра алергалогіі дзіцячага ўзросту, загадчыкам кафедры поліклінічнай педыятрыі **Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, доктарам медыцынскіх навук, прафесарам Уладзімірам Фёдаравічам ЖАРНАСЕКІМ.**

Да 17 лістапада пакідайце, калі ласка, свае пытанні па нумары рэдакцыі 8 017 287 18 29 (Святлане Барысенцы) або дасылайце на электронную пошту: info@vziazda.by

АДКРЫТЫ ФІНАЛ

Ёсць такое паняцце ў кіно, калі карціна ўжо скончана, але тое, што будзе з героямі, застаецца за кадрам. Сёння, у апошні дзень фестывалю, ва ўсіх такіх настрой — адкрытага фіналу, калі асноўныя мерапрыемствы ўжо прайшлі, але, як размяркуюцца галоўныя прызы, застаецца гадаць да самага вечара. Да таго моманту, калі рашэнне журы будзе абвешчана ў кінатэатры «Масква» падчас урачыстай цырымоніі закрыцця фестывалю.

Тыя, хто збіраецца, павінны разумець: іх чакае нешта вельмі адмысловае. Таму што Мінскі міжнародны кінафестываль «Лістапад» адрозніваецца ад іншых вялікай колькасцю ўзнагарод і прызоў — іх размяркоўвае 7 складаў журы ў розных конкурсных праграмах. Але ёсць галоўныя: «золата» «Лістапада» — «За найлепшы фільм», «серабро» — «За фільм як з'яву мастацтва». І не менш цікава, каму глядачы прысудзяць «бронзу», таму што падчас усіх конкурсных паказаў жоны з глядачоў мог прагаласаваць асабіста. А далей усіх чакае фільм закрыцця «Новы запавет».

Асалода ў тым, што і на гэтым фестывальнае кіно не скончыцца: працяг будзе, прычым усе найбліжэйшыя выхадныя кінамамы змогуць яшчэ глядзець некаторыя фільмы з конкурснай праграмы і дадатковых, сярод якіх «Турэцкія далікатэсы», «Чалавечыя камедыі», «Прыватныя гісторыі», «Строга для кінаману», «Май-стар-клас» і іншыя. Насамрэч, адмысловых праграм сёлета не проста шмат — іх безліч. Як жа не забытацца і выбраць сваё кіно? Некаторыя нібыта «памечаны» для людзей, якія іх чакаюць: напрыклад, у праграме «Львы, мядзведзі і пальмавыя галінкі» прызначана сустрэча з Жакам Адзіярам — яго фільмам «Дзіплан», які быў узнагароджаны «Залатой галінай» на Канскім кінафестывалі ў 2015 годзе. Выбар у выхадныя багаты — глядзець кіно прапаноўваюць з раницы да глыбокай ночы. Такім чынам, спадарства, фестываль скончаны, а свята працягваецца! Застаецца вывучаць праграму і шукаць

квіткі ў продажы (а гэта не надта простая задача).

Усё свежае, новае, адметнае, што ёсць у сучасным кіно, ёсць магчымасць паглядзець на «Лістападзе», каб разумець, як развіваецца сучасны кінамастацтва. І каб лепш разумець свой, айчыны: на якім узроўні знаходзіцца цяпер ён, ці ёсць сілы для руху, дзе яны і ў кім? Разважаць ёсць пра што, аглядаючы конкурсную праграму (дзе ў чарговы раз не было беларускай карціны). Таму што асноўны конкурс ігравога кіно складаецца з новых фільмаў, якія ствараюцца ў краінах былога сацлагера, краінах СНД і Балтыі, Цэнтральнай і Паўднёва-Усходняй Азіі, Усходняй і Цэнтральнай Еўропы. Кінажыццё віруе і адлюстроўвае змены рэчаіснасці, з якімі сутыкаюцца людзі. Аказваецца, можна ствараць годнае кіно пра жыццё і ва ўмовах абмежаванага бюджэту. Але, магчыма, гэта тады, калі ў кінамастацтва прыходзяць асобы. Дзеля іх пошуку, дзеля стымулу сёлета другі раз ладзіўся Нацыянальны конкурс, дзе прадстаўляліся беларускія карціны — ігравыя, дакументальныя, анімацыйныя. Беларусь — не значыць тыя, што абавязкова створаны ў Беларусі. Галоўнае, каб аўтары асэнсоўвалі сябе ў кантэксце беларускай культуры, адчувалі сваю прыналежнасць да яе. І, можа быць, некаторыя імёны станаць адкрыццямі для нас.

Дзеля таго, каб адкрыццям у айчыны кіно было як мага больш, арганізатары фестывалю сёлета адкрылі новую «Індустрыяльную панэль». Для спецыялістаў у галіне кіно ці тых, хто толькі збіраецца паспрабаваць сябе як рэжысёр, прадзюсар, арганізатар кінавытворчасці, паказаў ці фестывалю. Усяму гэтаму цяпер можна павучыцца, не выезджаючы з Беларусі, таму што да нас запрашаюцца замежныя асобы, якія маюць вопыт працы і хочуць ім падзяліцца. Калі мы жадаем развіваць свой сучасны кінамастацтва, то варта было паслухаць пра новыя трэнды ў сучасным кіно, пра што, напрыклад, распавядалі Туе Сцін Мюлер ці Канстанцін Фам. Сіманэ Баўман і Наталля Дрозд былі запрошаны з вельмі актуальнай для Беларусі тэмай, як шукаць магчымасці для стварэння капрадукцыі. Але адметны і прыезд у Мінск Мікаэля Нікіціна, які адбірае фільмы для Берлінскага кінафестывалю, разумее крытэрыі і магчымасці для развіцця. З усіх новаўвядзенняў менавіта гэтая лінейка, можа быць, аказалася найбольш карыснай з практычнага боку. Таму што адкрыла новыя магчымасці для адукацыі ў галіне кіно — гэта яшчэ адзін крок да развіцця кінамастацтва ў Беларусі, да яго будучыні.

Ларыса ЦІМОШЫК. tsimoshyk@vziazda.by

ВЕДЫ — НА ПРАКТЫЦЫ

Івацэвіцкі ліцэй сельскагаспадарчай вытворчасці цяпер мае сваю суперсучасную малочнатаварную ферму.

Рэканструкцыя былога жывёлагадоўчага аб'екта абышлася ў 23 мільярды рублёў. Затое цяпер навучэнцы змогуць атрымаць навыкі работы на абсталяванні, якім і аснашчаюцца новыя комплексы. Такім чынам, са сцен ліцэя выйдзе аператар машыннага даення, які зможа працаваць на ферме любога сельгаспрадпрыемства. І калі ў Івацэвіцкім раёне сучасная ферма толькі-толькі запушчана ў эксплуатацыю, то на базе Драгічынскага аграрна-вытворчага прафесійнага ліцэя яна паспяхова функцыянуе. Спалучэнне тэарэтычнага навучання з практычным ідзе на карысць справе.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@vziazda.by

ОАО «Белхим» приглашает принять участие в процедуре переговоров на выполнение ремонта и наладки наружного оповещения территории предприятия Фанипольская база ОАО «Белхим» по адресу: **г. Фаниполь, ул. Заводская, 25.** Предложения принимаются до **14:00 19.11.2015 г.** по адресу: **г. Минск, ул. Колоса, 37, каб. №19.** Справки по тел. **8017 204-85-14**, факс **8017 204-85-19**, e-mail: pto@belhim.by.